

مقداد شاسوار هاندې: هاندې ران... نووسینې

“هاندې ران” هاندې کی 280 لاپښې نووسې و ژنام نووس “مقداد شاسواری” یې.

ناوی کتېب: هاندې ران

بابت: هاندې مان

نووسېر: مقداد شاسواری

تایپ: ئاراس مقداد شاسواری

برگ و دیزاینې ناوړېک: ئاکار جلیل کاکړوېس

چاپ: یېکېم / 2016

چاپخاڼه:



[په خوښه وای ئېم هاندې کلیکې ئېرېکېن ...](#)

لجیکې مافی مرځ و بېچې نځکی ترا! ... کاوه کهریم

ما ف کامه یه و کام له مافه کان ده بېت مرځ لې به هره مه ند بېت؟ مافه سروشتیه کانې مرځ یان ئو مافانه ی له که له نه جامې گډ را نکاری به سهر پرېسه ی به ره مه نانی ئابووری و کډ مه لایه تی و پښکه وتنی کډ مه گادا هاتې ته پښه وه؟

ئایا ته نیا ده بېت قسه له سهر مافه سیاسیه کان بکړت که به شېکن له مافه کانې مرځ یان ده بېت مافه بنه هتیه کان که خې له مافه ئابوری و کډ مه لایه تیه کان دودات بکړت به سهر چاوه و بناغی سهرکی مافه کان؟ له کډ مه گاه سهره تیه کاندا کاتک چینه کان سهریان هه نه دابوو وه

مکداریه تی بوونی نه بوو، وه توندوتیژی بوونی نه بوو، چه ندم هه یه و خاوه نی چه ندم جیگای نه بوو، قسه کردن له سهر ماف و مافه کان بوونی نه بوو. واته مرځی سهره تایي به ههرمه ندبوون له هه موو شتځکی سروشت و کهس پځویستی به وه نه بوو داوای مافی له کهسی تر بکات. بهلام کاتځک و وه له ئه نجامی پځشکه وتنی گځرانکاریه ئابوریه- کځمه لایه تیه کان و مهسه له ی زیاده ی بهرهم و زهوی وزارو ده سته به سهر اگرتن به سهر هځیکانی بهرهمه مهځناندا، که به هځیه وه ململانکځ سهری ههځدا، ووشهی ماف هاته فرههنگی کځمه لایه تی ئینسانه کانه وه و مهسه له ی کځ خاوهن مافه و کځ ئه و مافه ده بخشی چوو ه ناو هاوکځشهی ململانکیه کانه وه.

له چوارچیوهی سروشتدا مرځفه کان له لایه ک و شته کان له لایه ک په یوه ندی دیالځکتی نځوانیان باسځکی فهلسه فی گرنگ بووه له مځژوودا که خځی له خځیدا بنچینه یه کی بنهځه تی بووه له قسه کردن به مهسه له ی مافه کانه وه. ههرئه وهی هیگل فه یله سووفی ئهځمانی دهځځ: شته کان مافیان نییه، له بهرئه وهی ده که ونه ژځر ئیراده ی مرځفه کانه وهځ، مرځفه کان مافی هه یان هه یه به سهر شته کانه وه و ده توانن ئیراده ی خځیانی به سهردا بسه پځنځ و ببنه خاوه نی، ئه وهش ئامانجه نه کځرځگایه ک بځ مانه وهی شته کان. به واتایه کی ترمرځق مافی مکداریه تی به سهر هه موو شته کانه وه هه یه و ده توانن ببنه خاوه نی. فلان شت موځکی منه و موځکی کهسانی تر نییه مهسه له یه کی ره هایه له کځمه گادا. له مه شه وه مافی خاوانداریه تی مافځکی تاکی کهسه له سروشتدا.

وه ئه گهر پرسیار بکځت ئایا شتځکی دیاریکراو هه یه که مرځق مافی خاوه نیداریه تی هه بځت و شتځکی تر که مافی نه بځت، له وه لامدا ده گوترځت مرځق ده توانځت بځت به خاوه نی هه موو شته کان. وه ئهم بیرځیه شه که بځته بناغهی بیرکردنه وهی لیبرالیزم بځشیکردنه وهی مافه کان. بهلام ئهم بیرځیه به هه وځووی بهرانبهره کی ده بځته وه که دهځځت چځن ده بځت ماف و تاک هه بځت به بځ کځمه لگایان به بځ پځکهاته یه کی کځمه لایه تی. واته پځناسهی ئه و مافانه له چوارچځوهی پرځسه ی کځمه لایه تی به جځرځکی تربکځت. ئه گهر بځځن تاکه کان مافی خاوه نداریه تیان هه یه له کځمه گادا بهلام ئه وه ئینسانه کانه که به کارهځنانی شته کان ئه دځزنه وه و داهځنان ده کهن بځپرکردنه وهی پځداو یستیه کانی خځیان، واته ئه و مافه گځځانکاری به سهردا دځت کاتځک کهسانی تر به شدار ده بن له به کارهځنان و بردنه پځش و پرځسه ی گځران و بهرهمه مهځناندا، له مه شه وه مافه کان ده گځځځځت ده بځت مافی

به‌شداربووان ، مافی‌خواه‌نداری‌یه‌که‌م‌نام‌ئ‌ته‌وه‌و‌له‌جیاتی‌ماف‌کەس‌له‌تاکه‌وه‌ده‌ب‌ت‌مافی‌کەس‌له‌ک‌مه‌دا.

دا‌شتنی‌مافه‌کان‌و‌چ‌نیه‌تی‌و‌شیکردنه‌وه‌و‌ج‌کرنه‌وه‌ی‌له‌یاساکاندا‌تاکو‌سهرده‌می‌ئ‌ستا‌ه‌شتا‌به‌ته‌واوی‌یه‌کلا‌نه‌بووته‌وه‌و‌ک‌شمه‌ک‌سی‌له‌سهره‌. ک‌شمه‌ک‌ش‌له‌ن‌وان‌دوو‌به‌ره‌دا،‌به‌ریه‌کی‌که‌مینه‌ی‌ده‌سلاتداران‌و‌خاوه‌ن‌شته‌کان‌و‌خاوه‌ن‌ه‌یه‌کانی‌به‌ره‌م‌ه‌نان،‌به‌ریه‌کی‌ز‌رینه‌ی‌ب‌به‌ش‌که‌خاوه‌نی‌هیچ‌شت‌نین‌جگه‌له‌فر‌شتنی‌ه‌زی‌کاریان.‌وه‌ئ‌م‌ک‌شمه‌ک‌ش‌به‌رده‌وام‌بووه‌له‌سهر‌ئه‌وه‌ی‌کام‌له‌مافه‌کان‌ده‌ب‌ت‌به‌مر‌قه‌کان‌ه‌وا‌بینر‌و‌کامی‌تریان‌ناب‌ت‌بچ‌ته‌چوارچیوه‌ی‌یاسای‌به‌وه‌بردنه‌وه.‌به‌در‌ئ‌رای‌م‌ئ‌رووی‌مر‌ق،‌وه‌له‌سهرده‌م‌و‌ق‌ناغه‌جیا‌وازه‌کاندا،‌له‌به‌ریه‌که‌وتن‌و‌ش‌شه‌کاندا،‌هه‌میشه‌به‌ره‌ی‌دووهم‌واته‌به‌ره‌ی‌به‌شخوراوان‌ک‌شمه‌ک‌ش‌و‌خه‌باتی‌کردوه‌ب‌به‌ده‌سته‌ن‌انی‌مافه‌کانیان،‌قوربان‌ی‌مل‌ونه‌های‌داوه‌تا‌به‌ره‌ی‌یه‌که‌می‌که‌مایه‌تی‌ازی‌بکات‌یان‌بیخاته‌ژ‌ر‌فشاره‌وه‌تاکو‌که‌م‌ملبدا‌به‌مافه‌کانیان.

تا‌له‌ک‌تایدا‌ئه‌و‌به‌ریه‌واته‌به‌ره‌ی‌ده‌سلاتداران‌و‌خاوه‌ن‌شته‌کان‌له‌ژ‌ر‌ئه‌و‌فشارو‌ململانک‌کاندا‌ناچار‌بووه‌هه‌ند‌ک‌ماف‌به‌ه‌سمی‌بناس‌و‌وه‌هه‌ند‌له‌وانه‌ی‌له‌بنه‌ه‌تدا‌مانه‌وه‌ی‌خ‌ی‌ده‌پار‌ز‌بخاته‌چوارچ‌وه‌ی‌جا‌نامه‌یه‌کی‌ن‌و‌ده‌وه‌ته‌یه‌وه‌ناوی‌ل‌بن‌جا‌نامه‌ی‌مافی‌مر‌ق.‌له‌استیشدا‌مه‌سه‌له‌ی‌ئه‌و‌جا‌نامه‌یه‌ش‌و‌ههر‌به‌و‌ش‌وه‌ی‌که‌ها‌تووه‌و‌که‌وتن‌له‌سهری،‌له‌ئه‌نجامی‌پر‌سه‌ی‌دیموکراسی‌و‌فکری‌لیبرالیه‌وه‌نه‌بووه‌به‌کو‌له‌ژ‌ر‌فشاری‌به‌ره‌ی‌دووهم‌و‌بزووتنه‌وه‌و‌ه‌زه‌کومه‌لایه‌تی‌ئازاد‌یخوازه‌کان‌و‌خه‌باتکارانه‌که‌وه‌بووه‌له‌پ‌ناو‌یه‌کسانیدا،‌که‌وایکردوه‌له‌چه‌ند‌دو‌یاندا‌به‌لانس‌ه‌ه‌ز‌به‌لای‌خ‌یدا‌ببات‌وه‌هه‌ند‌ماف‌بسه‌پ‌ئ‌به‌سهر‌ده‌سلاتداران.

هه‌رچه‌نده‌ئه‌و‌جا‌نامه‌یه‌هه‌ند‌ک‌له‌خ‌ه‌کانی‌سه‌پاوه‌و‌له‌هه‌ند‌شو‌ندا‌ب‌ته‌یاسا،‌له‌وانه‌مه‌سه‌له‌ی‌ئازادی‌سیاسی‌و‌بیروباوه‌و‌مافی‌خ‌پیشاندان‌و‌مانگرتن...هتد.‌به‌لام‌ئه‌گهر‌به‌ووردی‌له‌خودی‌جا‌نامه‌که‌دا‌ب‌وانیت‌که‌تاکو‌ئ‌ستا‌به‌ره‌ی‌ده‌سلاتداران‌وه‌کو‌خ‌ر‌ک‌ده‌بینن‌به‌به‌ره‌ی‌دووهم‌و‌هه‌میشه‌له‌سهر‌زاریانه‌و‌ده‌ی‌نه‌وه،‌ئه‌وه‌ده‌بینیت‌که‌کورتکردنه‌وه‌ی‌مافه‌کانی‌مر‌ق‌له‌ئازادی‌سیاسی‌و‌بیروباوه‌دا‌خ‌ی‌له‌خ‌یدا‌داب‌انی‌مر‌قه‌له‌مافه‌سهره‌کیه‌کانی‌خ‌ی‌له‌ژیاندا.

ب‌گومان‌له‌سیسته‌می‌دیموکراسیدا‌بوار‌هه‌یه‌ب‌به‌شداریکردنی‌تاکه‌کان‌له‌ش‌وازی‌به‌وه‌بردنی‌ک‌مه‌گا‌و‌به‌شداری‌له‌ده‌سلاتدا،‌یان

بوار هه يه بـ دروستکردنی پارت و بـ کخراو و بـ کخستنی خـ پيشاندان ، بهلام ئه مه خـی له خـیدا نه ناسينه وهی سیماتی کـ مه لگایه . مهرج نییه دانی مافی تاکه کان و ئازادیه گشتیه کان به رابه ر بـ به یه کسانى و دادپهروهري کـ مه لایه تی واته مافی سروشتی مرـق له بنه ماکه یدا . ده توانین بـین سیستمی دیموکراسی زیاتر له شـ وه یه ک و داواکاریه کی سیاسی یه له چوارچـ وهی سیستمی سه رمایه داریدا بـ به شداری توـ ژه کـ مه لایه تیه کان له پرـ سهی مافگه رایه تیدا بـ دامه زراندنی ده ولت و ده سلاتی سیاسی و هیچی تر. له یاسای بنه ـه تی وولاتانی ئه ورپای بـ ژئاوا و ئه مه ریکا نووسراوه ، سیستم شـ کی نه گـ ره ، وه پاش هـ بـ ژاردن هـر هـ بـ ژـ کـ یان پارتـ کـ بـ ته ناو په رله مان یان ده سلات بـ گرـ ته ده ست ، ناتوانـ ده ستبه رـت بـ گـ رینی یان داوای گـ رینی بکات . له زـ رـ کـ وولاتانی تردا کاتـ کـ قسه له سه ر یاسای بنه ـه تی وولاته که یان ده کـن ده ـن بنه مای نه ته وه هه یه له کـ مه ـ گادا که واته ده بـت نه ته وه کـ هـ کـی سه رکی بـت له فه لسه فهی کـ مه ـ گادا ، یان ده ـن ئاین ناسنامه ی کـ مه ـ گایه بـ یه ده بـت هه موو یاساکان له خزمهت ئاین دا بـت و هـر یاسایه کـ پـ چه وانیهی مافی ئیلاهی بـت ده بـت لابـرـت و سازای له سه ر دابـرـ . ده ـن کـ مه ـ گا چینه یه تییه و باری ئابووری چینه کان هـ تمییه ده سستی بـ نابـرـت . به مه ش دانانی قیدوبه ندی پـ شـ وه خت یان کـ مه ـ کـ هـ ی سووریان داناوه له سه ره تاوه که نابـت ده سستی بـ بـرـ که ئه مانه ش سنورکـ شانه به ده وری داوکاریا کان بـ مافه کان .

شیکردنه وهی لایبرالی له سه ر مه سه له ی دیموکراسی ئه وه یه که تاکه کان ئازاد بن ، مافه سیاسیه کانیا ن بـ پارـ زرـ به شـ وه یه کـ له شـ وه کان ، بهلام ئه م بـ چونه شـ وانـ دنی خواستی مرـ قـ هـ کانه بـ ئازادی ، چوارچـ وه یه که بـ دابه شکردنی مرـ قـ هـ کان به ره وـ ووی سه رمایدار له مه یدانی سیاسی و ـ ووپـ شکردنی شه رعیه ته به دیکتاتوری چینی ده سلاتداری دابـ او له جه ماوه ر .

دیموکراسی به ره می ده رکه وتنی سیستمی سه رمایه دارییه ، له مه شه وه بـ چونیا ن بـ مه سه له ی ئازادی و مافه کان له زوربه ی کاته کاند ئا مانجیا ن زـاـ کردنی نفوزی ئایدولوجیای مافی خاوانداریه تی و مانه وهی سیستمه که یان بووه . له ئه نجامی ئه و پرـ سه یه شه وه بیرى لایبرالیزم توانی ده سته واژه ی دیموکراسی بخاته شوـن ده سته واژه ی ئازادی ـ استه قینه و خه بات له پـ ناوی ئه و ئازادیه دا . سه رئه نجام ئه بیرـ یه توانی سنوورـ کی کـ تایی دابـ بـ هـ رشى چینه چه وساوه ئازادیخوازه کان بـ سه ر ده سلاتداران .

ئەمە لەلایەك ، لە لایەکی ترهوه ئەم بیرێیه قسه لەسەر ئازادی دهكات سهربهخ له باری كهمهلایه تی و ئابووری ئینسانهكان. بهمانای پووسته مرڤهكان ئازاد بن تاكو بچهوسانهوه و دهبیت كهسان مافی مكداریه تیان ههیت. بنچینهی فەلسەفەكە لە بناغەدا ب مرڤهكان قبووکردنی باری ئابووری ئستا و ملکهچیوون ب پرسهی یاسای دروستبوونی دهسلات . به واتایهکی تر ئەوان ئازادیان دهو ب ئەوهی كه ئازادی چهوسانهویان ههیت ب چهوساندنهوه. كه ئەمەش ناوهرکی بیرکەشیکردنهوهی لایبرلیزمه ب ئازدی و مافهكان.

ئەوهی شایه نی باسه و دهیت بووتر ئەوهیه ، دهیت مافی مرڤ تهنها له وانگهی مافی سیاسیهوه نهبینر بهکو دهیت له لایه نه ج راوج رهکانی كهمهلایه تی و ئابووری ل بوانی. دهیت قسه لەسەر ئازادی و یهكسانی بكریت وهكو مافی گشتی. ئازادی تهنها به مانای ئازادی بیروباوه نا ، بهکو ئازادی له زگاربوون له سهرکوت سیاسی، ئازادبوون له کت و بهندی ئابوری سه پئراو، ئازادبوون له کویلایه تی فکری، ئازادی له تهواوی چه مکهکانی ژیا نی مرڤ له بواره جوراوجوره کاند. کات قسهش لەسەر یهكسانی دهکرت، یهكسانی تهنها بهمانای یهكسانی له بهردهم یاسادا نه، بهکو یهكسانی له دهستکهوت و خیروباری مادی و ئابووری كهمهلگا، یهكسانی له نرخ و کرامه تی مرڤهكان له بهردهم كهمهگادا.

گرنترین شت له ژیا نی مرڤهکاندا ئابوریه و سیسته می ئابوریه له هه موو سهردهمك له سهردهمه کانی مژودا مرڤ قایه تیدا ، ئەمیه كه ووینهی تهواوی شارستانی مرڤ قایه تی دهکشت له هه موو سهردهمكدا. یاسای ئەخلاق و ئاین و فەلسەفە و زانست و تهواوی بیروب جونه کانی مرڤ قایه تی پکنایهت به ب کاریگه ری سیسته می ئابووری. کاتك سهر ده کهیت ز رینهی مرڤهکان لهسەر وو زه ویدا ب بهشن له ئازادی و هه موو ئیمکاناتی مادی له كهمهگادا و چهوسانهوهی ئابوریان لهسهره، بهندی یاساکانی بهرهم هئنان ، کهواته قسه کردن لهسەر مافهکان به ب هه گرتنی ئەوکوتوبه نده بنه هتیه ب مانایه . وه کاتك جا نامه ی جیهانی مافی مرڤ قیش ده ته مه یدان و هسمیه تی پده دریت ، وا دئراوه كه دهیت پش وهخت مرڤهکان بنه ماکانی باری ئستای كهمهگا قبو بکن ئەوسا قسه لەسەر مافهکانیان بکن. جا نامه ی مافی مرڤ قی جیهانی داوای ئازادی و یهكسانی ناکات، له ودا وا دئراوه كه تاك دانهرو بهرپرسه له زامنی مافی مرڤ ق نهك كهمهگا، بهمش مرڤ ق لهم فەلسەفیه دا دا ب او و کت و بهند کراوه.

بهمانا گشتیه که ی مه سه له ی دادپه ره ری كهمهلایه تی و یهكسانی له

دابه شکردنی داهات و سهروه تی کمه گا و مهسه لهی چهوسا نهوهی ز رینه
له لایه ن که مینه یه کی که مهوه که خاوه ن هه موو شت کن مهسه له یه کی
ره هایه و نه گ ه له فه لسه فهی ده سلاتداراندا، که خ ی له خ یدا هه ر
ئه م خا ه شه که سه رچه وای نه هامه ته کانی مر ه ه . ئه مانه ئه م
سیسته مه یان ب هه تاهه تای ی یه کلا کر د ته وه ب خ یان و وه
چه سپا ندویانه ، وه له سهرو ئه مه وه ها توون ده ستوور و مافی تاك و
هه بژاردن و ده خاله تی مر ه کانیان له سیسته مدا دیاریکردوه و
جیهان و سیسته مه که شی به ئه زه لی و نه گ ده ه نه وه، له مه شه وه
مر ه کانه داده ب ن و دووریان ده خه نه وه له گ رینی پر سهی دنیا یه کی
باشتردا ب گه شتنی ک تای ی به مافه سروشتیه کانیان.

□

□

مژده ... ستار ئه حمه د

شه کره ژنك
چ ژه عه شق و
نوق ه هیواو
به فره خ زگم پ ده ب خ شت
ژنك چوون شیعو
له ئه وینا سه رمه ست و شت
ئواران گه رمه س ز
شه وان شه رمه خوو
روونا کی د
له ئاس ی دهروونی هه دت
زه رده ی به یان هه ده س ن و
شا با ی ئه مه ك توند ده گر ت
هه تا ده گاته تر پکی
گه رمه هه ناوی نیوه
و ه ژنه و
به دوای خ ی و ر حی من و
دوندی دهروونا ده گه ت
پیتك له ئاونگی لوی

چرپه یهك له ترپه ی دلی
هه ناسه یهك له ماچکی
سفرلك له گلی مه مکه کانی
له تروسکی نیگا یه کا
به گله نه م دهش مه وه
چاوانم ده که مه ریچکه ی
خه ونی ئا و
ته مه نی شه نگی ئاواتی
له کله شما هه نسلک ده دات و
عومرکی نو م په ده نووس
یه رگی لاویم ده کا ته یه ر
ده مبا به ره و
شه و چرای ژوان
گو له خه زگه و
لاسکه تاسه و
ره گی مژده م په ده وند
ژنلك له یسه ی ژیا نا
چه شنی چیا
به ما نه وه م
بووه ته چا کترین سه نگر

ستار نه حمده

خه رمانله غه ... ره زرا شوان

(خه رمانله غه) یه ککله بیر ورییه شیرینه کانی تافی مندا یم،
نریتکی کورد واریی خشی مندا یم کورد بوو. له سه رتای سا یمانی
په نجا کانی سه دی رابردوو مندا بووم، ما یمان له دی "گه گه"
له ناوچه ی شوانی سه ر به پار زگای کوه کوک بوو.
هاوینان جووتیار کانی دیکه مان که به داس درو یمانی گه نم و ج یمان
دیکرد، ره ژان به شه غره، به گو دره ژ و ه ستر درو یمانی کانیان
دیکو استند و به شو یمانی خه رمانه کانیان که زه ر نزیک بوون له
ما یمانی دیکه مان و. که درو یمانی ته واو ده بوو، نه ری گه رکردن و

کوتانی خـرمان بـه جـنـجـه دـهـات کـه جـووتـه گوـدرـه یا هـهـستر
رایان دـهـکـشا.. گـورـهـکان ئـمـهـی منداـهـانـیشان سواری جـنـجـه
دـهـکرد.. خـشـیهـکی زـرمان لـه سواری و لـه خـولـهـوـی جـنـجـهـدا
دـهـبینی.. جـنـجـه قـرشـهـی خـرمانـهـکانی دـهـهـین و وردی دـهـکرد.. پـهـیان
دـهـوت پاخو.. دوا قـهـناغی کوتانیش وردـه کـوت بوو.

دوای کوتان، نهـره شـهـنـکردن دـهـهـات، کـه قـرشـهـی خـرمانـهـکانیان
وردـه کـوت دـهـکردن، خـاوـهـنی خـرمانـهـکان، چـاوـهـهـهـی هـهـهـکردنی (بای
شـهـما) یان دـهـکرد، کـه بایـهـکی فـهـنـک و لـهـسـهـرخـهـیه.. بـه ئـهـوـی شـهـن
بـهـن، بـه شـهـنـکردن بای شـهـما کـه یـهـهـکی لـه دانـهـوـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـه
چـونـهـه کـه لـه دانـهـوـه
کـه پاک دـهـکردـهـو، بـه ئـهـو گـهـنـم و جـهـیهـه پاک کـراوـهـیان دـهـوت
جـه
تا لـه بـهـرد و لـه زیوان و لـه شـتهـی تـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـه
قـزناخ دـهـیان پـهـوان تا بـه
واتـه هـه
بـه
باش بـه
ئـهـوـه
پـانـگـه
دـه
بـهـهـهـه.. بـه تـاـیـه

دـه
دـه
یـه
و دـه
کـراـهـهـهـهـهـهـه.. بـه رـوـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـه
خـرمانـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـه
و هـهـهـهـهـهـهـهـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـh
بـهـهـهـهـهـهـهـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـh
تـوـهـهـهـهـهـهـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـh
لـهـهـهـهـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـh
گـهـهـهـهـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـh
دـوـهـهـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـh
بـهـهـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـhـهـh

رووخ شیییوو پشوازیی لدد کردین و ووامی خرمان برکک تکرمانی
ب "خشب.. یا تمم ندرنژین.. یا ئی بخرین " دداینوو. ب
هریرکمان مشتک "چنگک" یا دوو مشت گنم یا جی دداینی و هر
ب زددخن و رووخ شیشوو، ب ری دکردین.
گگج ددیکی گوربوو، نزیکای سد ما دبوون، لوانبوو ل
رژکدا دوو یا سد خرمان بگاینا، هر ئممش نبووین،
کممک یا دوانی منداانی تریش هبوون.
بخشینی بشش گنم و ج لدر خرمانان ب منداان پپیان دوت
"خرمالو" .

بپیند سدر ئووای ک چیمان ل خرمانللوغانمان دکرد.. ل دای
گگج ئافر تککی ب تممان هبوو، پپیان دوت "میم تمین" کوچی
دوایی کردوو، دچوو ب کرکووک میوو و ت و سوزی همدجری
دکای و دیه نانوو ب ددیکمان و ب گنم و ج ددفرشتن.. یا
ل و دیانی تری شوان و ناوچ نزیککانی دور و بریدوو، ک رز
و باخی میوو و بستانیان هبوو، ب سدبت و جوا میوین
ده ننان ب دای گگج. وکو: هنجیر، تر، ه نار، زردلوو،
شکرسو، ترزی، قخ، کاک.

دچوون ما خانوخیکیان، ب ئاگادارکردنووای خکی ئوایش
دچوون سربانی ئوو ما و ب دنگکی برزهایان دکرد و
ناوی میوکانیان دبردن و چنیی تی گپیندووکشیان ب گنم
و ب ج دیاری دکردن، وکو: های هنجیر، هنجیری
نمامک، یک و دوو ب گنم، یک و سد ب جی، های ه نار،
هناری شیرین و مخرشان هی، سربسدر بگنم، و یک و دوو ب
جی، هر بدم شووای های میوکانی تریشیان دکرد.. مبدست ل
سدر بسدر بگنم، واتا کشکی ئوو میووای برانبدر ب کشک
گنم دگپینوو، یک و دوو ب ج، واتا کشک ل و میووای
براندر ب دوو کشی ج دگپینوو، چونک ل و دیاندا و ل و
سردمددا، پار کم بوو، ب گپینوو ب گنم و ج هبوو.

ئممش خرمانللوغانمان دکردن دوو تورککوو، گنم ب جیا و ج
ب جیا، دچوون ب ئوو ماای ک های میوای لوو دکرا،
خرمانللوکمان ب و میووای دگپینوو. هنجیر بوا، تر
بوا، ترزی بوا، زردلوو بوا.. یا هر میووای کی تر بوا.
دچوون ل سبدری دیواری ماکدا دادنیشتین و ب خشی و
پکپینوو میوکمان دخوارد.. تا کتایی و رزی هگرتنی گنم
و ج، چوار تا شش جار خرمانللوغانمان و رددگرت و ب میوو دمان

گۆڤيىۋ. ديار ئىمىش لى منداۋانى پىش خىمانۋ فېرى و ىرگرتنى
خىرمانلىغى بووين. ناشزانم مېژووى بى كى دىگىتۋ. يا لى
ناوچىكانى تى كوردستاندا نىرىتى خىرمانلىغى ھىبوۋ، يا بى ناو
و بى شىۋىكى تى بوۋ.

بى داخۋى بى ھى و ىرانكردنى دىيىكانى كوردستان، لى شاۋۋكانى
ئىنفالى بىدناو و لى پىرتىۋازىكردن و نىشتىچىكردنى زىرملەى كورد
لى كىمىگاكاندا، كى نىازى گىۋى شىۋىنى عىرىبى، كى لى پارتى
بىعسى رىگىزىرستدا بىرجىستى بوۋ، ھىۋى ئىۋىيان دىدا، كى ھىموو
داب و نىرىتىكى رىسنى كوردىمان رىشكىش بىن و بى چارىكىش
ناسنامى نىتىۋى كورد بىسنىۋ. بى ئىنجامدانى ئىم نىياز
گىۋىشىان، بى شىۋىكى زىر دىدانى و نامىردانى و نامىريانى
كىوتنى رىشگىرى و رىشكوۋى و كىمىكوۋى و كىمىبارانكردن و
ئىنفال كردن و بىسروشىنكردنى بى ھىزاران كورد، كى تا
ئىمىش گىۋىن. ناۋى"خىرمانلىغى" ش لىگى و ىرانكردنى دىيىكان و
ئىنفالكردنى خىمىكانىدا، ناۋى نىما و لىيادكراۋ.

منداۋانى ئىمىمان، لى شارىكاندا، لى شىۋى "بىرات" دا دىگىتۋىن و
نوقى و مېۋى و پارى و ىردىگىرن، يا خىرىكى شىۋى (ھىلاۋىن) ىش لى
نى منداۋانى كوردستان بىت بى باۋ. بىمام ئىم دوۋ بىنىيى، ھىچ
پىيۋىدى و تايىتەيىكىان بى منداۋانى كوردستانۋ نىيى.
من ئىۋىم لا پىسندىترى و رىسندىترى، كى لى رىژھىياتى كوردستاندا،
لى شىۋى جىژنى نىۋىزدا، باۋ كى منداكان ماۋان دىگىتۋىن و مېۋى و
نوقى و قىسپ و پارى و ىردىگىرن
بى دىم گىۋىانۋ، گىرانى كوردىي فىلكلىرى دىتۋىن، وىكو:
ھى ھىتىرى و مىتىرى
نىۋىزى و ىرنى دىرى

.....

با ئىم نىرىتى باۋى منداۋانى رىژھىياتى كوردستان لى شىۋى
نىۋىزدا، لى ھىموو كوردستاندا بىت بى نىرىتىكى باۋى ھىموو
منداۋانى كوردستان.
ئىمىۋ لى ئىمىدا بى ھى پىشكىۋىتن و شىۋىشى تىكنىلىۋىا و
داھىنانى كىرىستى و ئامىرى نوۋى كىۋان و دروۋىنكردن، باۋى
ھىۋىچا و گاسن و داس و شىغىر و جىنجى و خىرمان نىماۋىن. لى
ئىمىدا ئىم كىرىستى و ئامىرانى بوۋىتى كىرىستى ئىنتىكىكانى
مىزخانى كىلپوورىيىكانى كوردىمان بى ئىۋى بى بىرى نىۋى

نو مان بیان به نین و... ئم ش ه ر ب زانین و ب بیر ه ننا و
ن ریتی "خ رمانل غ" مان ب بیر ن و ی ئ م مان ه نای و ک
با ب ت ک ل ل ف لکل ری ر س نی مندا نی کوردمان.
ب گومان ئ و ی رابر دووی ن ب ت ئ م و دا هاتووشی ناب ت..
رابردوو و ئ م و دا هاتوو، ئ ق ت ک ه ک ش کانی زنجیر ی
م ژوو ی ه ر گ ل کن.

ر ز ا شوان

ن رویج: ۲۰۱۹

ش و ن م ... م د ب رزی

ش و ن می پاک و ب گ ر
ل س ر گو ی سور و ز ر

ش و باریبوو ب جوانی
د نک ی زیو بوو ب یانی

سات گو د ش نای و
ش و ن م د بریسکا ی و

چ ل ک ی کی تینوو
ه ر د هات و ه ر د چوو

بریسکا ی هات ب ر چاو
خ را ف ی ب پرتاو

ل س ر گو نیش ت و
ت ر ش و ن می خوارد و